

Sygn. akt II Ca 177/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Bednarek - Moraś
Sędziowie:	SO Wiesława Buczek - Markowska (spr.) SO Tomasz Szaj
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 października 2014 roku w S.

sprawy z powództwa Gminy G.

przeciwko E. Ś., J. Ś. i A. Ś. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Gryficach

z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt I C 211/13

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III. w ten sposób, że przyznaje adwokat A. A. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gryficach kwotę 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote, w tym podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu;**
- 2. oddala apelację w pozostałej części;**
- 3. zasądza od pozwanych E. Ś., J. Ś. i A. Ś. (1) na rzecz powódki Gminy G. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym;**
- 4. przyznaje adwokat A. A. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gryficach kwotę 1.476 (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt II Ca 177/14

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 marca 2013 r. Gmina G. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, aby pozwani E. Ś., K. Ś., A. Ś. (2), J. Ś. i A. Ś. (1) zapłacili solidarnie na jej rzecz kwotę 22.910,79 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem bezumownego korzystania z lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...).

W dniu 26 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Gryficach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. I Nc 175/13), w którym nakazał pozwany E. Ś., K. Ś., A. Ś. (2), J. Ś. i A. Ś. (1), aby zapłacili solidarnie powódce Gminie G. kwotę 22.910,79 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19 marca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.687 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniesli w tymże terminie sprzeciw. Sprzeciw od nakazu zapłaty wniesli E. Ś., J. Ś. oraz A. Ś. (1).

Na skutek skutecznie wniesionego sprzeciwu Sąd Rejonowy w Gryficach w wyroku z dnia 14 listopada 2013 r. zasądził od pozwanych E. Ś., J. Ś. i A. Ś. (1) na rzecz powódki Gminy G. kwotę 22.910,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19 marca 2013 r. oraz dalszymi odsetkami ustalonymi ustawowo do dnia zapłaty solidarnie z pozwanymi K. Ś. i A. Ś. (2), których zobowiązanie wynika z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 marca 2013 r. (sygn. akt I Nc 175/13). Nadto zasądził solidarnie od pozwanych E. Ś., J. Ś. i A. Ś. (1) na rzecz powódki 3.546 zł tytułem kosztów procesu solidarnie z pozwanymi K. Ś. i A. Ś. (2), których zobowiązanie wynika z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 marca 2012 r., sygn. (akt I Nc 175/13). Sąd przyznał adw. A. A. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Gryficach kwotę 2.400 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu.

#### ***Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i prawne:***

Pozwani zajmują lokal mieszkalny w G. przy ul. (...) stanowiący własność powódki. Pozwani nabyli przedmiotowy lokal na podstawie umowy w formie aktu notarialnego i uiszcili cenę. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 29 września 1999 r. ustalono, że nieważna jest umowa o oddanie w użytkowanie wieczyste działki nr (...) i sprzedaży lokali, budynków gospodarczych z dnia 13 grudnia 1991 r. zawarta między Gminą G. a m.in. małżonkami E. Ś. i K. Ś..

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2008 r. nakazano K. Ś., E. Ś., A. Ś. (2), S. Ś. i J. Ś., aby wydali Gminie G. przedmiotowy lokal.

Wymiar opłat w przedmiotowym lokalu od kwietnia 2011 r. to 857,78 zł, wcześniej kwota ta wynosiła 636,37 zł. Łączna zaległość z tytułu zajmowania lokalu wyniosła do lutego 2013 r. kwotę 21.001,68 zł a do dnia wniesienia pozwu 22.910,79 zł. Pozwani nie uiszczają opłat za korzystanie z mieszkania.

Przed Sądem Rejonowym w Gryficach toczyły się między stronami sprawy o zapłatę kwoty 14.259,14 zł za okres do października 2010 r. (sygn. I C 226/11) oraz kwoty 22.243,91 zł za okres do października 2008 r. (sygn. I C 92/09), które zakończyły się umorzeniem na skutek niepodjęcia postępowania zawieszono na zgodny wniosek stron.

Sąd Rejonowy uznał żądanie powódki za uzasadnione. Wskazał, że pozwani zajmują przedmiotowy lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, a w związku z tym na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego zobowiązani są uiszczać z tego tytułu co miesiąc odszkodowanie do dnia opróżnienia lokalu. Ustęp 2 przytoczonego wyżej przepisu wskazuje z kolei, że odszkodowanie odpowiada wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu. Pozwani nie kwestionowali, że zajmują lokal bez tytułu prawnego i że nie uiszczają na rzecz powódki odszkodowania z tego tytułu. Nie podważali również wysokości naliczanych opłat i kwot wskazanych w pozwie.

Pozwani podnosili w toku postępowania przed Sądem I instancji, że skoro zapłacili cenę za lokal, która nie została im zwrócona, to nie powinni być jednocześnie wzywani do uiszczania opłat za korzystanie z lokalu. Sąd Rejonowy wskazał, że nie jest przedmiotem niniejszego postępowania okoliczność rozliczenia ceny unieważnionej umowy sprzedaży a zapłaty za zajmowany przez pozwanych lokal. Sąd zaznaczył, że aby poruszyć tę kwestię pozwani winni przedstawić skutecznie zarzut potrącenia tych kwot. Pozwani reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika w

żaden sposób nie zwerbalizowali zarzutu potrącenia w trakcie procesu. Dla skuteczności zarzutu potrącenia konieczne było udowodnienie przez pozwanych istnienia wierzytelności nadającej się do potrącenia, jej wysokości i spełnienie wymogów potrącenia, czego jednak w tym postępowaniu nie uczynili.

Za niezasadny uznał też Sąd I instancji zarzut przedawnienia kwot żądanych za okres przed dniem 19 marca 2003 r., ponieważ powódka żądała w pozwie zapłaty kwot za okres od 2011 r. Termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata i w niniejszej sprawie termin ten dla dochodzonych roszczeń jeszcze nie upłynął.

Sąd Rejonowy zasądził odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 k.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. biorąc za podstawę wynik postępowania. Sąd przyznał również od Skarbu Państwa wynagrodzenie pełnomocnika przyznanego pozwanym z urzędu.

Z wyrokiem tym nie zgodzili się pozwani. W apelacji z dnia 3 stycznia 2014 r. zaskarżyli wyrok w punkcie I i II w całości oraz w punkcie III w zakresie nie zasądzonej kwoty 552 zł tytułem podatku VAT, zarzucając mu:

1. Sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału poprzez uznanie, że dochodzenie przez powódkę odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu mieszkalnego w sytuacji, gdy przyjęła i nie zwróciła pozwanym ceny sprzedaży tego lokalu, nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, w szczególności z zasadą słuszności, dobrej wiary w znaczeniu obiektywnym oraz zasadą uczciwości obowiązującą w stosunkach cywilnoprawnych,

2. Naruszenie prawa materialnego w postaci art. 5 k.c.

3. Naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów i uznanie na podstawie lakonicznych twierdzeń pozwu, że J. Ś. i A. Ś. (1) zamieszkiwali w przedmiotowym lokalu przez cały okres objęty roszczeniem, podczas gdy brak jest w zeznaniach świadków, stron i w dokumentach takich danych,

4. Naruszenie prawa materialnego w postaci § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, poprzez jego niezastosowanie i nie zasądzenie kwoty podatku VAT.

Pozwani wniesli o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz stosowne rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a także o przyznanie pełnomocnikowi pozwanych wynagrodzenia z tytułu udzielonej pozwanym pomocy prawnej w II instancji.

W uzasadnieniu apelacji rozwinięte zostały podnoszone zarzuty. Pozwani podkreślili, że wskutek sądowego unieważnienia aktu notarialnego stracili prawo własności przedmiotowego lokalu mieszkalnego. K. Ś. nie wyraziła zgody na ponowne zawarcie umowy sprzedaży z powódką z uwagi na swoją chorobę psychiczną. Następnie przeszkodą do zawarcia umowy było powstanie po stronie pozwanych zadłużenia z tytułu korzystania z lokalu. Powódka nie wszczęła procedury umorzenia pozwanym zaległości. Jednocześnie nie zwróciła pozwanym uiszczonej pierwotnie ceny sprzedaży lokalu. W efekcie nastąpiło przedawnienie roszczenia pozwanych o zwrot uiszczonej ceny. Zdaniem pozwanych takie działanie powódki należy ocenić jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Następnie pełnomocnik pozwanych podniósł, że dla rozważań co do zasadności wniesienia zarzutu potrącenia istotne było wskazanie przez powódkę okresu za jaki dochodziła swojego roszczenia. Zdaniem pozwanych strona powodowa nie dokonała takich wyjaśnień. Nadto dokumenty, na których Sąd I instancji oparł wyrok, nie zostały doręczone pełnomocnikowi pozwanych i w związku z tym pełnomocnik nie mógł się do nich odnieść.

Pozwani zarzucili również, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika wprost, że J. Ś. i A. Ś. (1) zamieszkiwali w przedmiotowym lokalu mieszkalnym przez cały okres objęty pozwem.

Pełnomocnik pozwanych wskazał również na nieprawidłowe obliczenie jego wynagrodzenia z tytułu pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ponieważ nie zawierało ono stawki podatku od towarów i usług.

Strona powodowa w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie jej w całości i zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powódka wskazała, że w sprawie nie doszło do naruszenia zasad współżycia społecznego, ponieważ jako właściciel lokalu ma prawo żądać wynagrodzenia za bezumowne z niego korzystanie. Ponadto wyrażała wielokrotnie wolę sprzedaży przedmiotowego lokalu mieszkalnego z zaliczeniem na poczet ceny wszelkich poniesionych dotychczas przez pozwanych kosztów, co ma swoje odzwierciedlenie m.in. w piśmie Burmistrza G. z dnia 5 listopada 2007 r. Powódka zaznaczyła, że potrzeba powołania się na to pismo wynika na etapie postępowania apelacyjnego. Zdaniem strony powodowej przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia pozwanych o zwrot ceny sprzedaży nastąpiło właśnie w dniu 5 listopada 2007 r. i od tego czasu biegnie ono na nowo. W związku z tym zupełnie nieuzasadniony jest zdaniem powódki zarzut, że swoim postępowaniem doprowadziła ona do przedawnienia roszczenia pozwanych.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja okazała się w przeważającej części nieuzasadniona.

Analiza akt wskazuje, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeanalizował materiał dowody i wyciągnął z niego właściwe wnioski. Ocena ta zasługuje na aprobatę Sądu Okręgowego, który podziela argumentację prawną, która legła u podstaw zaskarżonego orzeczenia.

Odnosząc się do pierwszego z zarzutów apelacji, a mianowicie sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy zauważa, że brak jest podstaw do uznania tego zarzutu za zasadny.

Sąd Rejonowy niewątpliwie słusznie zastosował w sprawie art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego jako podstawę prawną do żądania zapłaty przez powódkę. Natomiast za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przyjął okoliczności faktyczne niekwestionowane w niniejszej sprawie a mianowicie to, że pozwani zajmują bez tytułu prawnego lokal mieszkalny położony w G. przy ul. (...), który jest własnością powódki oraz, że nie uiszczają z tego tytułu należnego powódce wynagrodzenia. Pozwani nie zaprzeczali przy tym prawidłowości wyliczeń dokonanych przez powódkę, ani też wysokości miesięcznej stawki odszkodowania.

Wyżej wymienione okoliczności faktyczne są istotne z punktu widzenia niniejszej sprawy i zostały ustalone przez Sąd I instancji w oparciu się o przedstawione dowody z dokumentów, zeznań świadków i zeznań strony pozwanej.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo uznał również, że w sprawie nie znalazł zastosowania art. 5 k.c. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, nie może korzystać z art. 5 k.c. ten, kto sam narusza zwłaszcza zasady współżycia społecznego. Pozwani faktycznie od wielu lat nie ponoszą żadnych kosztów związanych z korzystaniem z przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Nie czują się oni w obowiązku uiszczania należności na rzecz powódki, ponieważ jak twierdzą, nie zwróciła im ona ceny sprzedaży lokalu. Żądanie przez powódkę zapłaty za korzystanie z lokalu będącego jej własnością znajduje podstawę prawną i nie jest w okolicznościach niniejszej sprawy nadużyciem jej prawa podmiotowego. Przeciwnie rozstrzygnięcie doprowadziłoby do pozbawienia powódki jej uprawnień właścicielskich. Należy również zauważyć, że pozwany przez cały czas przysługiwały niezależne środki prawne do dochodzenia swoich roszczeń względem powódki, których jednak nie wykorzystali.

Art. 498 k.c. stanowi, że gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Z kolei zgodnie z art. 499 k.c. potrącenie dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie.

Od potrącenia jako czynności materialnoprawnej uregulowanej w ww. przepisach Kodeksu cywilnego odróżnić trzeba zarzut potrącenia, będący czynnością procesową. Oświadczenie o potrąceniu, o którym mowa w art. 499 k.c., jest czynnością materialnoprawną, powodującą – w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. – odpowiednie umorzenie wzajemnych wierzytelności, natomiast zarzut potrącenia jest czynnością procesową, polegającą na żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części z powołaniem się na okoliczność, że roszczenie objęte żądaniem pozwu wygasło wskutek potrącenia. Oświadczenie o potrąceniu stanowi zatem materialnoprawną podstawę zarzutu potrącenia.

Sąd Okręgowy przychylił się do stanowiska Sądu I instancji, że roszczenie powódki o zapłatę za bezumowne zajmowanie lokalu oraz roszczenie pozwanych o zwrot ceny sprzedaży nieruchomości w niniejszej sprawie nie mają na siebie żadnego wpływu. Pozwani nie dokonali bowiem skutecznie potrącenia wierzytelności i nie podnieśli w toku postępowania zarzutu potrącenia. Wskazywali jedynie, na przysługujące im względem powódki roszczenie o zwrot uiszczonyj ceny, lecz nie sprecyzowali jakiej wielkości jest ta wierzytelność. Strona pozwana nie może zasłaniać się tym, że czekała na zwaloryzowanie kwoty przez powódkę i dlatego nie była w stanie wskazać jakiej wysokości wierzytelność przysługuje jej względem powódki. Pozwani byli stroną uiszczającą cenę sprzedaży na rzecz powódki i to na nich spoczywał ciężar udowodnienia jakiej wielkości kwotę wpłacili, to oni są tu stroną najlepiej zorientowaną w sprawie, ponieważ sami dokonywali tej czynności. Pozwani w toku niniejszego postępowania w ogóle nie wskazywali, że złożyli powódce oświadczenie o dokonaniu potrącenia (czynność materialnoprawna), a także w żaden sposób nie wyartykułowali, że podnoszą zarzut przedawnienia (czynność procesowa).

Co więcej w wywiezionej apelacji pełnomocnik powódki stwierdził, że w niniejszej sprawie potrącenie nie było możliwe, ponieważ – w jego ocenie - doszło już do przedawnienia wierzytelności pozwanych. W odpowiedzi na apelację strona powodowa sama wskazała na fakt przerwania biegu terminu przedawnienia w dniu 5 listopada 2007 r. Mimo tego strona pozwana w dalszym ciągu nie podjęła próby zgłoszenia w niniejszym postępowaniu potrącenia przysługujących im wierzytelności i sformułowania zarzutu potrącenia. Wobec braku aktywności strony pozwanej w tym zakresie zarówno Sąd I instancji jak i Sąd Okręgowy nie miał jakiegokolwiek możliwości badania „z urzędu” rozliczeń między stronami.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut pozwanych naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie na podstawie twierdzeń pozwu, że pozwani J. Ś. i A. Ś. (1) zamieszkiwali w przedmiotowym lokalu mieszkalnym przez cały okres objęty pozwem. Sąd Okręgowy zauważa, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd orzekający przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd ten uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać.

W tym miejscu wskazać również należy na treść art. 230 k.p.c. zgodnie z którym, jeżeli strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd mając na uwadze wynik całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. W niniejszej sprawie pozwany J. Ś. potwierdził fakt swojego zamieszkiwania w spornym lokalu zeznając na rozprawie, która odbyła się w dniu 14 listopada 2013 r.: „ My zajmujemy z żoną drugą połowę tego mieszkania. Nie płacimy czynszu od kiedy sprawy się toczą”. Również A. Ś. (1) zeznając w sprawie w charakterze strony pozwanej, nie zaprzeczyła twierdzeniom powódki, że zamieszkiwała w przedmiotowym lokalu w okresie objętym pozwem. Przyznała, że dostała zgodę powódki, aby wyodrębnić z lokalu dwa osobne mieszkania oraz, że drugą połowę mieszkania zajmują teściowie. Potwierdziła również, że nie płaciła czynszu z tytułu zajmowania mieszkania. Nadto okoliczność zamieszkiwania wszystkich pozwanych w lokalu potwierdziła świadek H. K., która zeznała: „(...) byłam tam na wizji lokalnej. (...) Na ulicy (...) mieszkają Pani Ś., Pan Ś. E. (...) J. Ś., A. Ś. (1), jest jeszcze jeden syn, ale imienia nie kojarzę.” Pozwani przyznali, że zamieszkują w spornym lokalu. W toku postępowania nie wskazywali jednak na żadne okoliczności, które świadczyłyby o tym, że w jakimś okresie objętym pozwem nie przebywali w spornym lokalu. Mając

to na uwadze stwierdzić należało, że Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił dowody z zeznań strony pozwanej i świadka i na ich podstawie wysunął logiczne wnioski, że pozwani J. Ś. i A. Ś. (1) zamieszkiwali w spornym lokalu w okresie wskazanym w pozwie. Sąd Rejonowy nie miał podstaw do uznania, że było inaczej.

Na aprobatę Sądu Okręgowego nie zasługuje również podnoszony w uzasadnieniu apelacji zarzut, że pełnomocnik pozwanych nie mógł odnieść się do dokumentów załączonych do pisma powódki z dnia 25 kwietnia 2013 r. znajdujących się w aktach sprawy na kartach 49-54, ponieważ nie zostały mu one doręczone. Należy zauważyć, że w zakresie wymaganym zasadami wykonywania zawodu zawodowego pełnomocnika leży m.in. obowiązek zapoznania się z aktami sprawy. Pełnomocnik pozwanych spełnił ten obowiązek i zapoznał się z aktami niniejszej sprawy w dniu 9 maja 2013 r. Świadczy o tym notatka urzędowa pracownika sądu znajdująca się w aktach sprawy. Bez wątpienia pełnomocnikowi pozwanych znane więc były wszystkie przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody z dokumentów i miał on pełną możliwość ustosunkowania się do nich, choćby w piśmie z dnia 9 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy zwraca również w tym miejscu uwagę na treść art. 162 k.p.c., zgodnie z którym strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

Pełnomocnik pozwanych obecny na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2013 r. nie zgłosił zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., co do niedoręczenia mu pisma powódki z dnia 25 kwietnia 2013 r. Pełnomocnik pozwanych nie wskazał również w apelacji, że nie dokonał zastrzeżenia bez swojej winy. W związku z tym należało uznać, że stronie pozwanej nie przysługuje na etapie postępowania apelacyjnego prawo powoływania się na uchybienie Sądu Rejonowego. Niemniej jednak, uchybienie to, jak zostało już wyjaśnione wyżej, nie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, ponieważ pełnomocnik pozwanych osobiście zaznajomił się z pismem powódki z dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy uznał za zasadny jedynie zarzut apelacji naruszenia § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia za Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W punkcie III wyroku z dnia 14 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Gryficach przyznał bowiem występującemu w sprawie pełnomocnikowi pozwanych- adw. A. A. wynagrodzenie w wysokości 2.400 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu w oparciu o § 6 pkt 5 ww. rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia za Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Zgodnie natomiast z § 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, sąd podwyższa opłaty o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach. Sąd Rejonowy określając wysokość wynagrodzenia w punkcie III wyroku nie zastosował § 2 ust. 3 rozporządzenia i pominął podwyższenie wynagrodzenia o 23% stawkę VAT.

W związku z tym w oparciu o art. 386 § 1 kpc należało zmienić zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że należało przyznać wynagrodzenie adwokat A. A. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Gryficach kwotę 2.952 zł, w tym podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (pkt 1.).

W pozostałym zakresie Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, iż apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego okazały się chybione. W związku z powyższym na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 2. wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. , na które składały się koszty zastępstwa prawnego w wysokości 1200 zł - § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w

sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).